Ακάθιστος Ύμνος

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: http://www.saint.gr/189/saint.aspx για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 27/3/2011 4:29:00 πμ
Δημιουργία εγγράφου: 21/11/2026 17:13:48

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει 16 ημέρες πριν το Άγιο Πάσχα.

Ημ/νια Βίου: 27/3/2011 4:29:00 πμ

Βιογραφία

Ακάθιστος ύμνος επικράτησε να λέγεται ένας ύμνος «Κοντάκιο» της Ορθόδοξης Εκκλησίας, προς τιμήν της Υπεραγίας Θεοτόκου, από την όρθια στάση, που τηρούσαν οι πιστοί κατά τη διάρκεια της ψαλμωδίας του. Οι πιστοί έψαλλαν τον Ακάθιστο ύμνο όρθιοι, υπό τις συνθήκες που θεωρείται ότι εψάλη για πρώτη φορά, ενώ το εκκλησίασμα παρακολουθούσε όρθιο κατά την ακολουθία της γιορτής του Ευαγγελισμού, με την οποία συνδέθηκε ο ύμνος.

Ψάλλεται ενταγμένος στο λειτουργικό πλαίσιο της ακολουθίας του Μικρού Αποδείπνου, σε όλους τους Ιερούς Ναούς, τις πέντε πρώτες Παρασκευές της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, τις πρώτες τέσσερις τμηματικά, και την πέμπτη ολόκληρος. Είναι ένας ύμνος που αποτελείται από προοίμιο και 24 οίκους (στροφές) σε ελληνική αλφαβητική ακροστιχίδα, από το Α ως το Ω (κάθε οίκος ξεκινά με το αντίστοιχο κατά σειρά ελληνικό γράμμα), και είναι γραμμένος πάνω στους κανόνες της ομοτονίας, ισοσυλλαβίας και εν μέρει της ομοιοκαταληξίας.

Θεωρείται ως ένα αριστούργημα της βυζαντινής υμνογραφίας, η γλώσσα του είναι σοβαρή και ποιητική και είναι εμπλουτισμένος από κοσμητικά επίθετα και πολλά σχήματα λόγου (αντιθέσεις, μεταφορές, κλπ). Το θέμα του είναι η εξύμνηση της ενανθρώπισης του Θεού μέσω της Θεοτόκου, πράγμα που γίνεται με πολλές εκφράσεις χαράς και αγαλλίασης, οι οποίες του προσδίδουν θριαμβευτικό τόνο.

Κατά το έτος 626 μ.Χ., και ενώ ο Αυτοκράτορας Ηράκλειος μαζί με το βυζαντινό στρατό είχε εκστρατεύσει κατά των Περσών, η Κωνσταντινούπολη πολιορκήθηκε αιφνίδια από τους Αβάρους. Οι Άβαροι απέρριψαν κάθε πρόταση εκεχειρίας και την 6η Αυγούστου κατέλαβαν την Παναγία των Βλαχερνών. Σε συνεργασία με τους Πέρσες ετοιμάζονταν για την τελική επίθεση, ενώ ο Πατριάρχης Σέργιος περιέτρεχε τα τείχη της Πόλης με την εικόνα της Παναγίας της Βλαχερνίτισσας και ενθάρρυνε το λαό στην αντίσταση. Τη νύχτα εκείνη, φοβερός ανεμοστρόβιλος, που αποδόθηκε σε θεϊκή επέμβαση, δημιούργησε τρικυμία και κατάστρεψε τον εχθρικό στόλο, ενώ οι αμυνόμενοι προξένησαν τεράστιες απώλειες στους Αβάρους και τους Πέρσες, οι οποίοι αναγκάστηκαν να λύσουν την πολιορκία και να αποχωρήσουν άπρακτοι.

Στις 8 Αυγούστου, η Πόλη είχε σωθεί από τη μεγαλύτερη, ως τότε, απειλή της ιστορίας της. Ο λαός, θέλοντας να πανηγυρίσει τη σωτηρία του, την οποία απέδιδε σε συνδρομή της Θεοτόκου, συγκεντρώθηκε στο Ναό της Παναγίας των Βλαχερνών. Τότε, κατά την παράδοση, όρθιο το πλήθος έψαλλε τον από τότε λεγόμενο «Ακάθιστο Ύμνο», ευχαριστήρια ωδή προς την υπέρμαχο στρατηγό του Βυζαντινού κράτους, την Παναγία, αποδίδοντας τα «νικητήρια» και την ευγνωμοσύνη του «τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ».

Κατά την επικρατέστερη άποψη, δεν ήταν δυνατό να συνετέθη ο ύμνος σε μία νύκτα. Μάλλον είχε συντεθεί νωρίτερα και μάλιστα θεωρείται ότι ψαλλόταν στο συγκεκριμένο ναό, στην αγρυπνία της 15ης Αυγούστου κάθε χρόνου. Απλώς, εκείνη την ημέρα ο ύμνος εψάλη «ὀρθοστάδην», ενώ αντικαταστάθηκε το ως τότε προοίμιο («Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς λαβὼνἐν γνώσει»), με το ως σήμερα χρησιμοποιούμενο «Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια», το οποίο έδωσε τον δοξολογικό και εγκωμιαστικό τόνο, στον ως τότε διηγηματικό και δογματικό ύμνο.

Σύμφωνα, όμως, με άλλες ιστορικές πηγές, ο Ακάθιστος Ύμνος συνδέεται και με άλλα παρόμοια γεγονότα, όπως τις πολιορκίες και τη σωτηρία της Κωνσταντινούπολης επί των Αυτοκρατόρων Κωνσταντίνου του Πωγωνάτου (673 μ.Χ.), Λέοντος του Ισαύρου (717 - 718 μ.Χ.) και Μιχαήλ Γ΄ (860 μ.Χ.). Δεδομένων των τότε ιστορικών συνθηκών (εικονομαχική έριδα, κλπ.), δεν θεωρείται απίθανο, η Παράδοση να έχει αλλοιώσει την ιστορική πραγματικότητα, με αποτέλεσμα να καθίσταται πολύ δύσκολο να λεχθεί μετά βεβαιότητας ποιο ήταν το ιστορικό περιβάλλον της δημιουργίας του Ύμνου.

Σε όλη τη χειρόγραφη παράδοση, ο ύμνος φέρεται ως ανώνυμος, ενώ ο Συναξαριστής που τον συνδέει με τα γεγονότα του Αυγούστου του 626 μ.Χ. δεν αναφέρει ούτε το χρόνο της σύνθεσής του, ούτε τον μελωδό του. Το περιεχόμενό του πάντως απηχεί τις δογματικές θέσεις της Γ΄ Οικουμενικής Συνόδου (βλέπε 9 Σεπτεμβρίου), που συνήλθε στην Έφεσο, στη βασιλική της Θεοτόκου, το 431 μ.Χ. από τον Αυτοκράτορα Θεοδόσιο Β΄. Σε αυτήν συμμετείχαν 200 επίσκοποι, ανάμεσα στους οποίους ο Άγιος Κύριλλος Αλεξάνδρειας. Καταδίκασε τις διδαχές του Αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Νεστόριου, ο οποίος υπερτόνιζε την ανθρώπινη φύση του Ιησού έναντι της θείας, υποστηρίζοντας ότι η Μαρία γέννησε τον άνθρωπο Ιησού και όχι τον Θεό. Η Σύνοδος διακήρυξε ότι ο Ιησούς είναι τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, με πλήρη ένωση των δύο φύσεων και απέδωσε επίσημα στην Παρθένο Μαρία τον τίτλο «Θεοτόκος». Επομένως, η χρονολογία σύγκλησής της, το 431 μ.Χ., αποτελεί μία σταθερή ημερομηνία, καθώς είναι σίγουρο ότι ο ύμνος δεν είχε συντεθεί νωρίτερα. Από την άλλη, κάποιοι ερευνητές θεωρούν ότι από το περιεχόμενό του συνάγεται ότι ο ύμνος αναφέρεται σε κοινό εορτασμό του Ευαγγελισμού και των Χριστουγέννων, εορτές οι οποίες χωρίστηκαν κατά τη βασιλεία του Ιουστινιανού (527 - 565 μ.Χ.), πράγμα που, αν ισχύει, αφενός σημαίνει ότι ο ύμνος γράφτηκε το αργότερο επί Ιουστινιανού, αφετέρου ενισχύει την άποψη ότι προϋπήρχε των γεγονότων του 626 μ.Χ.

Η παράδοση, όμως, αποδίδει τον Ακάθιστο ύμνο στο μεγάλο βυζαντινό υμνογράφο του 6ου αιώνα μ.Χ., Ρωμανό τον Μελωδό (βλέπε 1 Οκτωβρίου). Την άποψη αυτή υποστηρίζουν πολλοί ερευνητές, οι οποίοι θεωρούν ότι οι εκφράσεις του ύμνου, η γενικότερη ποιητική του αρτιότητα και δογματική του πληρότητα δεν μπορούν παρά να οδηγούν στον Ρωμανό. Ακόμη, σε κώδικα του 13ου αιώνα μ.Χ. υπάρχει μεταγενέστερη σημείωση, του 16ου αιώνα μ.Χ., η οποία αναφέρει τον Ρωμανό ως ποιητή του ύμνου.

Όμως, η άποψη αυτή αντικρούεται από πολλούς μελετητές, που βρίσκουν στη δομή, στο ύφος και το περιεχόμενό του πολλά στοιχεία μετά την εποχή του Ρωμανού. Κατά μία άποψη, ο ύμνος ψάλθηκε καλοκαίρι, στη γιορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, και μάλλον αργότερα μεταφέρθηκε στο Σάββατο της Ε΄ εβδομάδος των νηστειών, ίσως από τους εικονόφιλους μοναχούς του Στουδίου. Έτσι πλησίασε τη γιορτή του Ευαγγελισμού. Είναι, δε, ενδεχόμενο σε αυτή τη μεταφορά, και πάλι για λόγους σχετικούς με την Εικονομαχία, να αλλοιώθηκε και το ιστορικό του Συναξαριστή, και από το 728 μ.Χ., που αυτοκράτορας ήταν ο εικονομάχος Λέων Γ΄ Ίσαυρος, να μεταφέρθηκε στο 626 μ.Χ., στα χρόνια του Ηρακλείου, ο οποίος πολεμούσε τους Πέρσες για να επανακτήσει τον Τίμιο Σταυρό.

Επιπλέον υπάρχουν και άλλες δύο εκδοχές για το πρόσωπο του μελωδού του Ακάθιστου Ύμνου. Η μία εκδοχή αναφέρει το όνομα του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Γερμανού Α΄ (715 - 730 μ.Χ.) (βλέπε 12 Μαΐου), ο οποίος έζησε τα γεγονότα της θαυμαστής λύτρωσης της Κωνσταντινούπολης από την πολιορκία της από τους Άραβες το 718 μ.Χ., επί Αυτοκράτορος Λέοντος του Ισαύρου. Η εκδοχή αυτή βασίζεται στο γεγονός, ότι μία λατινική μετάφραση του ύμνου, η οποία έγινε γύρω στο 800 μ.Χ. από τον επίσκοπο Βενετίας Χριστόφορο, τον αναφέρει ως δημιουργό του ύμνου.

Η άλλη εκδοχή που υποστηρίζεται βασίζεται σε μια παλαιά αχρονολόγητη εικόνα του Ευαγγελισμού στο παρεκκλήσιο του Αγίου Νικολάου της ονομαστής μονής του Αγίου Σάββα στα Ιεροσόλυμα, όπου εικονίζεται και ένας μοναχός, ο οποίος κρατάει ένα ειλητάριο που γράφει «Ἄγγελος πρωτοστάτης οὐρανόθεν ἐπέμφθη» (αρχή του α΄ οίκου του Ακάθιστου ύμνου). Στο κεφάλι του μοναχού αυτού γράφει «ο άγιος Κοσμάς». Πρόκειται για τον Κοσμά τον Μελωδό (βλέπε 14 Οκτωβρίου), ο οποίος έζησε και αυτός τα γεγονότα του 718 μ.Χ., καθώς απεβίωσε το 752 ή 754 μ.Χ.

Άλλες, λιγότερο πιθανές απόψεις θεωρούν ως μελωδό του ύμνου τον Πατριάρχη Σέργιο, τον ιερό Φώτιο (βλέπε 6 Φεβρουαρίου), τον Απολινάριο τον Αλεξανδρέα, τον Μητροπολίτη Νικομήδειας Γεώργιο Σικελιώτη, τον Γεώργιο Πισίδη, και άλλους, που έζησαν από τον Ζ΄ μέχρι τον Θ΄ αιώνα.

Βέβαιο, είναι πάντως, ότι οι ειρμοί του Κανόνα του Ακάθιστου Ύμνου είναι έργο του Ιωάννου Δαμασκηνού (676 - 749 μ.Χ.) (βλέπε 4 Δεκεμβρίου), ενώ τα τροπάρια του Ιωσήφ Ξένου του Υμνογράφου (βλέπε 3 Απριλίου).

Γενικό θέμα του ύμνου είναι ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, ο οποίος πηγάζει από την Αγία Γραφή και τους Πατέρες της Εκκλησίας και περιγράφει τα ιστορικά γεγονότα, αλλά προχωρεί και σε θεολογική και δογματική ανάλυσή τους.

Οι πρώτοι δώδεκα οίκοι του (Α-Μ) αποτελούν το ιστορικό μέρος. Εκεί εξιστορούνται τα γεγονότα από τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου μέχρι την Υπαπαντή, ακολουθώντας τη διήγηση του Ευαγγελιστή Λουκά. Αναφέρεται ο Ευαγγελισμός (Α, Β, Γ, Δ), η επίσκεψη της εγκύου Παρθένου στην Ελισάβετ (Ε), οι αμφιβολίες του Ιωσήφ (Ζ), η προσκύνηση των ποιμένων (Η) και των Μάγων (Θ, Ι, Κ), η Υπαπαντή (Μ) και η φυγή στην Αίγυπτο (Λ), η οποία είναι η μόνη που έχει ως πηγή το απόκρυφο πρωτευαγγέλιο του Ψευδο-Ματθαίου.

Οι τελευταίοι δώδεκα (Ν-Ω) αποτελούν το θεολογικό ή δογματικό μέρος, στο οποίο ο μελωδός αναλύει τις βαθύτερες θεολογικές και δογματικές προεκτάσεις της Ενανθρώπισης του Κυρίου και το σκοπό της, που είναι η σωτηρία των πιστών.

Ο μελωδός βάζει στο στόμα του αρχαγγέλου, του εμβρύου Προδρόμου, των ποιμένων, των μάγων και των πιστών τα 144 συνολικά «Χαῖρε», τους Χαιρετισμούς προς τη Θεοτόκο, που αποτελούν ποιητικό εμπλουτισμό του χαιρετισμού του Γαβριήλ («Χαῖρε Κεχαριτωμένη»), που αναφέρει ο Ευαγγελιστής Λουκάς (Λουκ. α΄ 28).

Στα μοναστήρια, αλλά και στη σημερινή ενορία και παλαιότερα κατά τα διάφορα Τυπικά, υπάρχουν και άλλα λειτουργικά πλαίσια για την ψαλμωδία του ύμνου. Η ακολουθία του όρθρου, του εσπερινού, της παννυχίδος ή μιας ιδιόρρυθμης Θεομητορικής Κωνσταντινουπολιτικής ακολουθίας, την πρεσβεία. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, σε ένα ορισμένο σημείο της κοινής ακολουθίας γίνεται μια παρεμβολή. Ψάλλεται ο κανών της Θεοτόκου και ολόκληρο ή τμηματικά το κοντάκιο και οι οίκοι του Ακαθίστου.

Ο Ακάθιστος Ύμνος συνδέθηκε με τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή, προφανώς, εξ αιτίας ενός άλλου καθαρώς λειτουργικού λόγου. Μέσα στην περίοδο της Νηστείας εμπίπτει πάντοτε η μεγάλη γιορτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Είναι η μόνη μεγάλη γιορτή, που λόγω του πένθιμου χαρακτήρα της Τεσσαρακοστής, στερείται προεορτίων και μεθεορτίων. Αυτήν ακριβώς την έλλειψη έρχεται να καλύψει η ψαλμωδία του Ακαθίστου, τμηματικά κατά τα απόδειπνα των Παρασκευών και ολόκληρος κατά το Σάββατο της Ε΄ εβδομάδας. Το βράδυ της Παρασκευής και το Σάββατο είναι μέρες που μαζί με την Κυριακή είναι οι μόνες μέρες των εβδομάδων των Νηστειών, κατά τις οποίες επιτρέπεται ο γιορτασμός χαρμόσυνων γεγονότων, και στις οποίες, μετατίθενται οι γιορτές της εβδομάδας. Σύμφωνα με ορισμένα Τυπικά, ο Ακάθιστος Ύμνος ψαλλόταν πέντε μέρες πριν τη γιορτή του Ευαγγελισμού και κατά άλλα τον όρθρο της μέρας της γιορτής.

Ἄγγελος πρωτοστάτης,

οὐρανόθεν ἐπέμφθη,

εἰπεῖν τῇ Θεοτόκῳ τὸ Χαῖρε·

καὶ σὺν τῇ ἀσωμάτῳ φωνῇ,

σωματούμενόν σε θεωρῶν, Κύριε,

ἐξίστατο καὶ ἵστατο,

κραυγάζων πρὸς Αὐτὴν τοιαῦτα·

Χαῖρε, δ' ἧς ἡ χαρὰ ἐκλάμψει,

χαῖρε, δι' ἧς ἡ ἀρὰ ἐκλείψει.

Χαῖρε, τοῦ πεσόντος Ἀδάμ ἡ ἀνάκλησις,

χαῖρε, τῶν δακρύων τῆς Εὔας ἡ λύτρωσις.

Χαῖρε, ὕψος δυσανάβατον ἀθρωπίνοις λογισμοῖς,

χαῖρε, βάθος δυσθεώρητον καὶ ἀγγέλων ὀφθαλμοῖς.

Χαῖρε, ὅτι ὑπάρχεις Βασιλέως καθέδρα,

χαῖρε, ὅτι βαστάζεις τὸν βαστάζοντα πάντα.

Χαῖρε, ἀστὴρ ἐμφαίνων τὸν ἥλιον,

χαῖρε, γαστὴρ ἐνθέου σαρκώσεως.

Χαῖρε, δι' ἧς νεουργεῖται ἡ κτίσις,

χαῖρε, δι' ἧς βρεφουργεῖται ὁ Κτίστης.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Βλέπουσα ἡ Ἁγία,

ἑαυτήν ἐν ἀγνείᾳ,

φησὶ τῷ Γαβριὴλ θαρσαλέως·

τὸ παράδοξόν σου τῆς φωνῆς,

δυσπαράδεκτόν μου τῇ ψυχῇ φαίνεται·

ἀσπόρου γὰρ συλλήψεως,

τὴν κύησιν πὼς λέγεις κράζων·

Ἀλληλούια.

Γνῶσιν ἄγνωστον γνῶναι,

ἡ Παρθένος ζητοῦσα,

ἐβόησε πρὸς τὸν λειτουργοῦντα·

ἐκ λαγόνων ἀγνῶν,

υἱὸν πῶς ἔσται τεχθῆναι δυνατόν;

λέξον μοι.

Πρὸς ἣν ἐκεῖνος ἔφησεν ἐν φόβῳ,

πλὴν κραυγάζων οὕτω·

Χαῖρε, βουλῆς ἀπορρήτου μύστις,

χαῖρε, σιγῆς δεομένων πίστις.

Χαῖρε, τῶν θαυμάτων Χριστοῦ τὸ προοίμιον,

χαῖρε, τῶν δογμάτων αὐτοῦ τὸ κεφάλαιον.

Χαῖρε, κλῖμαξ ἐπουράνιε, δι' ἧς κατέβη ὁ Θεός,

χαῖρε, γέφυρα μετάγουσα ἀπὸ γῆς πρὸς οὐρανόν.

Χαῖρε, τὸ τῶν Ἀγγέλων πολυθρύλητον θαῦμα,

χαῖρε, τὸ τῶν δαιμόνων πολυθρήνητον τραῦμα.

Χαῖρε, τὸ φῶς ἀρρήτως γεννήσασα,

χαῖρε, τὸ πῶς μηδένα διδάξασα.

Χαῖρε, σοφῶν ὑπερβαίνουσα γνῶσιν,

Χαῖρε, πιστῶν καταυγάζουσα φρένας.

Χαῖρε, Νύμφη Ἀνύμφευτε.

Δύναμις τοῦ Ὑψίστου,

ἐπεσκίασε τότε,

πρὸς σύλληψιν τῇ Ἀπειρογάμῳ·

καὶ τὴν εὔκαρπον ταύτης νηδύν,

ὡς ἀγρὸν ὑπέδειξεν ἡδὺν ἅπασι,

τοῖς θέλουσι θερίζειν σωτηρίαν,

ἐν τῷ ψάλλειν οὕτως·

Ἀλληλούια.

Ἔχουσα θεοδόχον,

ἡ Παρθένος τὴν μήτραν,

ἀνέδραμε πρὸς τὴν Ἐλισάβετ.

Τὸ δὲ βρέφος ἐκείνης εὐθὺς ἐπιγνόν,

τὸν ταύτης ἀσπασμὸν ἔχαιρε,

καὶ ἅλμασιν ὡς ἄσμασιν,

ἐβόα πρὸς τὴν Θεοτόκον·

Χαῖρε, βλαστοῦ ἀμάραντου κλῆμα,

χαῖρε, καρποῦ ἀκήρατου κτῆμα.

Χαῖρε, γεωργὸν γεωργοῦσα φιλάνθρωπον,

χαῖρε, φυτουργὸν τῆς ζωῆς ἡμῶν φύουσα,

Χαῖρε, ἄρουρα βλαστάνουσα εὐφορίαν οἰκτιρμῶν,

χαῖρε, τράπεζα βαστάζουσα εὐθηνίαν ἱλασμῶν.

Χαῖρε, ὅτι λειμῶνα τῆς τρυφῆς ἀναθάλλεις,

χαῖρε, ὅτι λιμένα τῶν ψυχῶν ἑτοιμάζεις.

Χαῖρε, δεκτὸν πρεσβείας θυμίαμα,

χαῖρε, παντός τοῦ κόσμου ἐξίλασμα.

Χαῖρε, Θεοῦ πρὸς θνητοὺς εὐδοκία,

χαῖρε, θνητῶν πρὸς Θεὸν παρρησία.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Ζάλην ἔνδοθεν ἔχων,

λογισμῶν ἀμφιβόλων,

ὁ σώφρων Ἰωσὴφ ἐταράχθη·

πρὸς τὴν ἄγαμόν σὲ θεωρῶν,

καὶ κλεψίγαμον ὑπονοῶν Ἄμεμπτε·

μαθὼν δέ σου τὴν σύλληψιν,

ἐκ Πνεύματος Ἁγίου,

ἔφη·

Ἀλληλούια.

Ἤκουσαν οἱ ποιμένες,

τῶν Ἀγγέλων ὑμνούντων,

τὴν ἔνσαρκον Χριστοῦ παρουσίαν·

καὶ δραμόντες ὡς πρὸς ποιμένα,

θεωροῦσι τοῦτον ὡς ἀμνὸν ἄμωμον,

ἐν γαστρὶ τῆς Μαρίας βοσκηθέντα,

ἣν ὑμνοῦντες εἶπον·

Χαῖρε, Ἀμνοῦ καὶ Ποιμένος Μῆτερ,

χαῖρε, αὐλὴ λογικῶν προβάτων.

Χαῖρε, ἀοράτων ἐχθρῶν ἀμυντήριον,

χαῖρε, Παραδείσου θυρῶν ἀνοικτήριον.

Χαῖρε, ὅτι τὰ οὐράνια συναγάλλεται τῇ γῇ,

χαῖρε, ὅτι τὰ ἐπίγεια συγχορεύει οὐρανοῖς.

Χαῖρε, τῶν Ἀποστόλων τὸ ἀσίγητον στόμα,

χαῖρε, τῶν Ἀθλοφόρων τὸ ἀνίκητον θάρσος.

Χαῖρε, στερρὸν τῆς πίστεως ἔρεισμα,

χαῖρε, λαμπρὸν τῆς Χάριτος γνώρισμα.

Χαῖρε, δι' ἧς ἐγυμνώθη ὁ Ἅδης,

χαῖρε, δι' ἧς ἐνεδύθημεν δόξαν.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Θεοδρόμον ἀστέρα,

θεωρήσαντες Μάγοι,

τῇ τούτου ἠκολούθησαν αἴγλῃ·

καὶ ὡς λύχνον κρατοῦντες αὐτόν,

δι' αὐτοῦ ἠρεύνων κραταιὸν Ἄνακτα,

καὶ φθάσαντες τὸν ἄφθαστον,

ἐχάρησαν αὐτῷ βοῶντες·

Ἀλληλούια.

Ἴδον παῖδες Χαλδαίων,

ἐν χερσὶ τῆς Παρθένου,

τὸν πλάσαντα χειρὶ τοὺς ἀνθρώπους·

καὶ Δεσπότην νοοῦντες αὐτόν,

εἰ καὶ δούλου μορφὴν ἔλαβεν,

ἔσπευσαν τοῖς δώροις θεραπεῦσαι,

καὶ βοῆσαι τῇ Εὐλογημένῃ·

Χαῖρε, ἀστέρος ἀδύτου Μήτηρ,

χαῖρε, αὐγὴ μυστικῆς ἡμέρας.

Χαῖρε, τῆς ἀπάτης τὴν κάμινον σβέσασα,

χαῖρε, τῆς Τριάδος τοὺς μύστας φωτίζουσα.

Χαῖρε, τύραννον ἀπάνθρωπον ἐκβαλοῦσα τῆς ἀρχῆς,

χαῖρε, Κύριον φιλάνθρωπον ἐπιδείξασα Χριστόν.

Χαῖρε, ἡ τῆς βαρβάρου λυτρουμένη θρησκείας,

χαῖρε, ἢ τοῦ βορβόρου ρυομένη τῶν ἔργων.

Χαῖρε πυρὸς προσκύνησιν παύσασα,

χαῖρε, φλογὸς παθῶν ἀπαλλάττουσα.

Χαῖρε, πιστῶν ὁδηγὲ σωφροσύνης,

χαῖρε, πασῶν γενεῶν εὐφροσύνη.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Κήρυκες θεοφόροι,

γεγονότες οἱ Μάγοι,

ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα,

ἐκτελέσαντές σου τὸν χρησμόν,

καὶ κηρύξαντές σε τὸν Χριστὸν ἅπασιν,

ἀφέντες τὸν Ἡρώδην ὡς ληρώδη,

μὴ εἰδότα ψάλλειν·

Ἀλληλούια.

Λάμψας ἐν τῇ Αἰγύπτῳ,

φωτισμὸν ἀληθείας ἐδίωξας,

τοῦ ψεύδους τὸ σκότος·

τὰ γὰρ εἴδωλα ταύτης Σωτήρ,

μὴ ἐνέγκαντά σου τὴν ἰσχὺν πέπτωκεν,

οἱ τούτων δὲ ρυσθέντες,

ἐβόων πρὸς τὴν Θεοτόκον·

Χαῖρε, ἀνόρθωσις τῶν ἀνθρώπων,

χαῖρε, κατάπτωσις τῶν δαιμόνων.

Χαῖρε, τὴν ἀπάτης τὴν πλάνην πατήσασα,

χαῖρε, τῶν εἰδώλων τὴν δόξαν ἐλεγξασα.

Χαῖρε, θάλασσα ποντίσασα Φαραὼ τὸν νοητόν,

χαῖρε, πέτρα ἡ ποτίσασα τοὺς διψῶντας τὴν ζωὴν.

Χαῖρε, πύρινε στῦλε ὁδηγῶν τοὺς ἐν σκότει,

χαῖρε, σκέπη τοῦ κόσμου πλατυτέρα νεφέλης.

Χαῖρε, τροφὴ τοῦ μάνα διάδοχε,

χαῖρε, τρυφῆς ἁγίας διάκονε.

Χαῖρε, ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας,

χαῖρε, ἐξ ἧς ῥέει μέλι καὶ γάλα.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Μέλλοντος Συμεῶνος,

τοῦ παρόντος αἰῶνος,

μεθίστασθαι τοῦ ἀπατεῶνος,

ἐπεδόθης ὡς βρέφος αὐτῷ,

ἀλλ' ἐγνώσθης τούτω καὶ Θεὸς τέλειος·

διόπερ ἐξεπλάγη σου τὴν ἄρρητον σοφίαν,

κράζων·

Ἀλληλούια.

Νέαν ἔδειξε κτίσιν,

ἐμφανίσας ὁ Κτίστης,

ἡμῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ γενομένοις·

ἐξ ἀσπόρου βλαστήσας γαστρός,

καὶ φυλάξας ταύτην,

ὥσπερ ἦν ἄφθορον,

ἵνα τὸ θαῦμα βλέποντες,

ὑμνήσωμεν αὐτὴν βοῶντες·

Χαῖρε, τὸ ἄνθος τῆς ἀφθαρσίας,

χαῖρε, τὸ στέφος τῆς ἐγκρατείας.

Χαῖρε, ἀναστάσεως τύπον ἐκλάμπουσα,

χαῖρε, τῶν Ἀγγέλων τὸν βίον ἐμφαίνουσα.

Χαῖρε, δένδρον ἀγλαόκαρπον, ἐξ οὗ τρέφονται πιστοί,

χαῖρε, ξύλον εὐσκιόφυλλον, ὑφ' οὗ σκέπονται πολλοί.

Χαῖρε, κυοφοροῦσα ὁδηγὸν πλανωμένοις,

χαῖρε, ἀπογεννῶσα λυτρωτὴν αἰχμαλώτοις.

Χαῖρε, Κριτοῦ δικαίου δυσώπησις,

χαῖρε, πολλῶν πταιόντων συγχώρησις.

Χαῖρε, στολὴ τῶν γυμνῶν παρρησίας,

χαῖρε, στοργὴ πάντα πόθον νικῶσα.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Ξένον τόκον ἰδόντες,

ξενωθῶμεν τοῦ κόσμου, τὸν νοῦν εἰς οὐρανὸν μεταθέντες·

διὰ τοῦτο γὰρ ὁ ὑψηλὸς Θεός,

ἐπὶ γῆς ἐφάνη ταπεινὸς ἄνθρωπος·

βουλόμενος ἑλκύσαι πρὸς τὸ ὕψος,

τοὺς αὐτῷ βοώντας·

Ἀλληλούια.

Ὅλως ἦν ἐν τοῖς κάτω,

καὶ τῶν ἄνω οὐδόλως ἀπῆν,

ὁ ἀπερίγραπτος Λόγος·

συγκατάβασις γὰρ θεϊκή,

οὐ μετάβασις τοπικὴ γέγονε,

καὶ τόκος ἐκ Παρθένου θεολήπτου,

ἀκουούσης ταῦτα·

Χαῖρε, Θεοῦ ἀχωρήτου χώρα,

χαῖρε, σεπτοῦ μυστηρίου θύρα.

Χαῖρε, τῶν ἀπίστων ἀμφίβολον ἄκουσμα,

χαῖρε, τῶν πιστῶν ἀναμφίβολον καύχημα.

Χαῖρε, ὄχημα πανάγιον τοῦ ἐπὶ τῶν Χερουβείμ,

χαῖρε, οἴκημα πανάριστον τοῦ ἐπὶ τῶν Σεραφείμ.

Χαῖρε, ἡ τἀναντία εἰς ταὐτὸ ἀγαγοῦσα,

χαῖρε, ἡ παρθενίαν καὶ λοχείαν ζευγνῦσα.

Χαῖρε, δι' ἧς ἐλύθη παράβασις,

χαῖρε, δι' ἧς ἠνοίχθη παράδεισος.

Χαῖρε, ἡ κλεὶς τῆς Χριστοῦ βασιλείας,

χαῖρε, ἐλπὶς ἀγαθῶν αἰωνίων.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Πᾶσα φύσις Ἀγγέλων,

κατεπλάγη τὸ μέγα,

τῆς σῆς ἐνανθρωπήσεως ἔργον·

τὸν ἀπρόσιτον γὰρ ὡς Θεόν,

ἐθεώρει πᾶσι προσιτὸν ἄνθρωπον,

ἡμῖν μὲν συνδιάγοντα,

ἀκούοντα δὲ παρὰ πάντων οὕτως·

Ἀλληλούια.

Ρήτορας πολυφθόγγους,

ὡς ἰχθύας ἀφώνους,

ὁρῶμεν ἐπὶ σοὶ Θεοτόκε·

ἀποροῦσι γὰρ λέγειν,

τὸ πῶς καὶ Παρθένος μένεις,

καὶ τεκεῖν ἴσχυσας·

ἡμεῖς δὲ τὸ μυστήριο ν θαυμάζοντες,

πιστῶς βοῶμεν·

Χαῖρε, σοφίας Θεοῦ δοχεῖον,

χαῖρε, προνοίας αὐτοῦ ταμεῖον.

Χαῖρε, φιλοσόφους ἀσόφους δεικνύουσα,

χαῖρε, τεχνολόγους ἀλόγους ἐλέγχουσα.

Χαῖρε, ὅτὶ ἐμωράνθησαν οἱ δεινοὶ συζητηταί,

χαῖρε, ὅτι ἐμαράνθησαν οἱ τῶν μύθων ποιηταί.

Χαῖρε, τῶν Ἀθηναίων τὰς πλοκὰς διασπῶσα,

χαῖρε, τῶν ἁλιέων τὰς σαγήνας πληροῦσα.

Χαῖρε, βυθοῦ ἀγνοίας ἐξέλκουσα,

χαῖρε, πολλοὺς ἐν γνώσει φωτίζουσα.

Χαῖρε, ὁλκὰς τῶν θελόντων σωθῆναι,

χαῖρε, λιμὴν τῶν τοῦ βίου πλωτήρων.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Σῶσαι θέλων τὸν κόσμον,

ὁ τῶν ὅλων κοσμήτωρ,

πρὸς τοῦτον αὐτεπάγγελτος ἦλθε·

καὶ ποιμὴν ὑπάρχων ὡς Θεός,

δι' ἡμᾶς ἐφάνη καθ' ἡμᾶς ἄνθρωπος·

ὁμοίῳ γὰρ τὸ ὅμοιον καλέσας,

ὡς Θεὸς ἀκούει·

Ἀλληλούια.

Τεῖχος εἶ τῶν παρθένων,

Θεοτόκε Παρθένε,

καὶ πάντων τῶν εἰς σὲ προστρεχόντων.

Ὁ γὰρ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς,

κατεσκεύασέ σε ποιητής, Ἄχραντε,

οἰκήσας ἐν τῇ μήτρα σου,

καὶ πάντας σοι προσφωνεῖν διδάξας·

Χαῖρε, ἡ στήλη τῆς παρθενίας,

χαῖρε, ἡ πύλη τῆς σωτήριας.

Χαῖρε, ἀρχηγὲ νοητῆς ἀναπλάσεως,

χαῖρε, χορηγὲ θεϊκῆς ἀγαθότητος.

Χαῖρε, σὺ γὰρ ἀνεγέννησας τοὺς συλληφθέντας αἰσχρῶς,

χαῖρε, σὺ γὰρ ἐνουθέτησας τοὺς συληθέντας τὸν νοῦν.

Χαῖρε, ἡ τὸν φθορέα τῶν φρενῶν καταργοῦσα,

χαῖρε, ἡ τὸν σπορέα τῆς ἁγνείας τεκοῦσα.

Χαῖρε, παστάς ἀσπόρου νυμφεύσεως,

χαῖρε, πιστοὺς Κυρίῳ ἁρμόζουσα.

Χαῖρε, καλὴ κουροτρόφε παρθένων,

χαῖρε, ψυχῶν νυμφοστόλε ἁγίων.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Ὕμνος ἅπας ἡττᾶται,

συνεκτείνεσθαι σπεύδων,

τῷ πλήθει τῶν πολλῶν οἰκτιρμῶν σου·

ἰσαρίθμους γὰρ τῇ ψάμμῳ ὠδάς,

ἂν προσφέρωμέν σοι, Βασιλεῦ ἅγιε,

οὐδὲν τελοῦμεν ἄξιον,

ὧν δέδωκας ἡμῖν τοῖς σοὶ βοῶσιν·

Ἀλληλούια.

Φωτοδόχον λαμπάδα,

τοῖς ἐν σκότει φανεῖσαν,

ὁρῶμεν τὴν ἁγίαν Παρθένον·

τὸ γὰρ ἄυλον ἅπτουσα φῶς,

ὁδηγεῖ πρὸς γνῶσιν θεϊκὴν ἅπαντας,

αὐγῇ τὸν νοῦν φωτίζουσα,

κραυγῇ δὲ τιμωμένη ταῦτα·

Χαῖρε, ἀκτὶς νοητοῦ ἡλίου,

χαῖρε, βολὶς τοῦ ἀδύτου φέγγους.

Χαῖρε, ἀστραπὴ τὰς ψυχὰς καταλάμπουσα,

χαῖρε, ὡς βροντὴ τοὺς ἐχθροὺς καταπλήττουσα.

Χαῖρε, ὅτι τὸν πολύφωτον ἀνατέλλεις φωτισμόν,

Χαῖρε, ὅτι τὸν πολύρρυτον ἀναβλύζεις ποταμόν.

Χαῖρε, τῆς κολυμβήθρας ζωγραφοῦσα τὸν τύπον,

χαῖρε, τῆς ἁμαρτίας ἀναιροῦσα τὸν ρύπον.

Χαῖρε, λουτὴρ ἔκπλυνων συνείδησιν,

χαῖρε, κρατὴρ κιρνῶν ἀγαλλίασιν.

Χαῖρε, ὀσμὴ τῆς Χριστοῦ εὐωδίας,

χαῖρε, ζωὴ μυστικῆς εὐωχίας.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Χάριν δοῦναι θελήσας,

ὀφλημάτων ἀρχαίων,

ὁ πάντων χρεωλύτης ἀνθρώπων,

ἐπεδήμησε δι’ἑαυτοῦ,

πρὸς τοὺς ἀποδήμους τῆς αὐτοῦ Χάριτος·

καὶ σχίσας τὸ χειρόγραφον,

ἀκούει παρὰ πάντων οὕτως·

Ἀλληλούια.

Ψάλλοντές σου τὸν τόκον,

ἀνυμνοῦμέν σε πάντες,

ὡς ἔμψυχον ναόν, Θεοτόκε.

Ἐν τῇ σῇ γὰρ οἰκήσας γαστρί,

ὁ συνέχων πάντα τῇ χειρὶ Κύριος,

ἡγίασεν, ἐδόξασεν, ἐδίδαξε βοᾶν σοὶ πάντας·

Χαῖρε, σκηνὴ τοῦ Θεοῦ καὶ Λόγου,

χαῖρε, Ἁγία ἁγίων μείζων.

Χαῖρε, κιβωτὲ χρυσωθεῖσα τῷ Πνεύματι,

χαῖρε, θησαυρὲ τῆς ζωῆς ἀδαπάνητε.

Χαῖρε, τίμιον διάδημα βασιλέων εὐσεβῶν,

χαῖρε, καύχημα σεβάσμιον ἱερέων εὐλαβῶν.

Χαῖρε, τῆς Ἐκκλησίας ὁ ἀσάλευτος πύργος,

χαῖρε, τῆς Βασιλείας τὸ ἀπόρθητον τεῖχος.

Χαῖρε, δι' ἧς ἐγείρονται τρόπαια,

χαῖρε, δι' ἧς ἐχθροὶ καταπίπτουσι.

Χαῖρε, χρωτὸς τοῦ ἐμοῦ θεραπεία,

χαῖρε, ψυχῆς τῆς ἐμῆς σωτηρία.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Ὦ πανύμνητε Μῆτερ,

ἡ τεκοῦσα τὸν πάντων ἁγίων,

ἁγιώτατον Λόγον·

δεξαμένη γὰρ τὴν νῦν προσφοράν,

ἀπὸ πάσης ρῦσαι συμφορᾶς ἅπαντας,

καὶ τῆς μελλούσης λύτρωσαι κολάσεως,

τοὺς σοὶ βοῶντας·

Ἀλληλούια.

Λειτουργικά κείμενα

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος πλ. δ'.

Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς λαβὼν ἐν γνώσει, ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Ἰωσὴφ σπουδῇ ἐπέστη, ὁ ἀσώματος λέγων τῇ Ἀπειρογάμῳ· ὁ κλίνας ἐν καταβάσει τοὺς οὐρανούς, χωρεῖται ἀναλλοιώτως ὅλος ἐν σοι· Ὃν καὶ βλέπων ἐν μήτρᾳ σου, λαβόντα δούλου μορφήν, ἐξίσταμαι κραυγάζων σοι· Χαῖρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ'.

Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια, ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια, ἀναγράφω σοι ἡ πόλις σου, Θεοτόκε· ἀλλ' ὡς ἔχουσα τὸ κράτος ἀπροσμάχητον, ἐκ παντοίων με κινδύνων ἐλευθέρωσον, ἵνα κράζω σοί· Χαῖρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Μεγαλυνάριον

Ὕμνοις ἐν αὔπνοις οἱ εὐσεβεῖς, ἀκαθίστῳ στάσει, ἀνυμνοῦμεν πανευλαβῶς, τὴν πρὸς τὸν λαόν σου, θερμήν σου προστασίαν, Παρθένε Θεοτόκε, ἡμῶν βοήθεια.

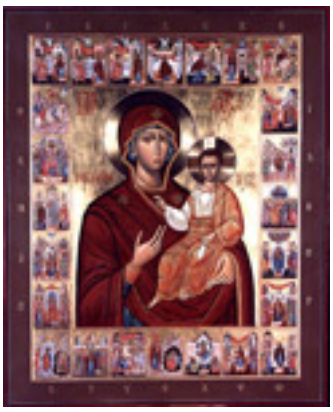
Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Ακάθιστος Ύμνος

Ακάθιστος Ύμνος - Η εικόνα βρίσκεται στην Ι.Μ. Διονυσίου Αγίου Όρους

Ακάθιστος Ύμνος

Ἄγγελος πρωτοστάτης, οὐρανόθεν ἐπέμφθη....

Βλέπουσα ἡ Ἁγία, ἑαυτήν ἐν ἁγνείᾳ....

Γνῶσιν ἄγνωστον γνῶναι, ἡ Παρθένος ζητοῦσα....

Δύναμις τοῦ Ὑψίστου, ἐπεσκίασε τότε.... / Ἔχουσα θεοδόχον, ἡ Παρθένος τὴν μήτραν....

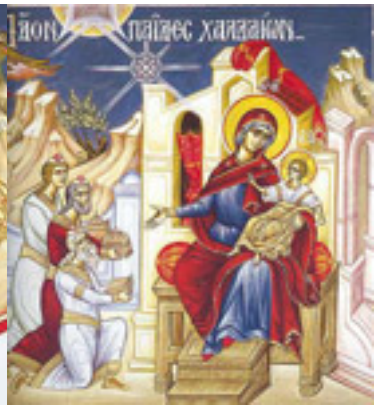
Ζάλην ἔνδοθεν ἔχων....

Ἤκουσαν οἱ ποιμένες, τῶν Ἀγγέλων ὑμνούντων....

Θεοδρόμον ἀστέρα θεωρήσαντες Μάγοι....

Ἴδον παῖδες Χαλδαίων....

Κήρυκες θεοφόροι....

Λάμψας ἐν τῇ Αἰγύπτῳ, φωτισμὸν ἀληθείας ἐδίωξας....

Μέλλοντος Συμεῶνος, τοῦ παρόντος αἰῶνος....

Νέαν ἔδειξε κτίσιν, ἐμφανίσας ὁ Κτίστης....

Ξένον τόκον ἰδόντες, ξενωθῶμεν τοῦ κόσμου....

Ὅλως ἦν ἐν τοῖς κάτω.... / Πᾶσα φύσις Ἀγγέλων, κατεπλάγη τὸ μέγα....

Ρήτορας πολυφθόγγους, ὡς ἰχθύας ἀφώνους....

Σῶσαι θέλων τὸν κόσμον, ὁ τῶν ὅλων κοσμήτωρ.... / Τεῖχος εἶ τῶν παρθένων, Θεοτόκε Παρθένε....

Ὕμνος ἅπας ἠττᾶται.... / Φωτοδόχον λαμπάδα τοῖς ἐν σκότει φανεῖσαν....

Χάριν δοῦναι θελήσας, ὀφλημάτων ἀρχαίων....

Ψάλλοντές σου τὸν τόκον, ἀνυμνοῦμέν σε πάντες....

Ὦ πανύμνητε Μῆτερ, ἡ τεκοῦσα τὸν πάντων ἁγίων ἁγιώτατον Λόγον....

Χαῖρε, κλῖμαξ ἐπουράνιε, δι' ἧς κατέβη ὁ Θεός....

Χαῖρε, γέφυρα μετάγουσα ἀπὸ γῆς πρὸς οὐρανόν....

Χαῖρε, ἄρουρα βλαστάνουσα εὐφορίαν οἰκτιρμῶν....

Χαῖρε, τῆς ἀπάτης τὴν κάμινον σβέσασα....

Χαῖρε, θάλασσα ποντίσασα Φαραὼ τὸν νοητόν....

Χαῖρε, πέτρα ἡ ποτίσασα τοὺς διψῶντας τὴν ζωὴν....

Χαῖρε, πύρινε στῦλε ὁδηγῶν τοὺς ἐν σκότει....

Χαῖρε, τῶν ἁλιέων τὰς σαγήνας πληροῦσα.... / Χαῖρε, ὁλκὰς τῶν θελόντων σωθῆναι....

Χαῖρε, σκηνὴ τοῦ Θεοῦ καὶ Λόγου....

Χαῖρε, κιβωτὲ χρυσωθεῖσα τῷ Πνεύματι....

Οπτικοακουστικό Υλικό

Ακούστε το κοντάκιο!

Σχετικά κείμενα

1. Παναγία των Χαιρετισμών ή του Ακαθίστου

Σχετικές συνδέσεις

1. Α' Χαιρετισμοί
2. Β' Χαιρετισμοί
3. Γ' Χαιρετισμοί
4. Δ' Χαιρετισμοί
5. Σύναξη της Παναγίας της Ακαθής στην Σχοινούσα
6. Όσιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός
7. Άγιος Φώτιος ο Μέγας Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
8. Όσιος Ρωμανός ο Μελωδός
9. Όσιος Ιωσήφ ο Υμνογράφος
10. Άγιος Κοσμάς ο Μελωδός επίσκοπος Μαϊουμά
11. Μνήμη της Γ' Αγίας Οικουμενικής Συνόδου
12. Όσιος Διονύσιος κτήτορας της Μονής Τιμίου Προδρόμου Αγίου Όρους

Παραπομπές

1. Ιερά Μητρόπολη Ιεραπύτνης και Σητείας
2. ΜΥΡΙΟΒΙΒΛΟΣ